

POSTANOWIENIE

Dnia 24 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Przesławski

w sprawie z odwołania X. Y.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] 2023 z dnia [...] 2023 r.

w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w [...], ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2021 r., poz. 830,

z udziałem X.1 Y.1

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 24 marca 2026 r.

w przedmiocie wniosków SSN P. K. o wyłączenie go od orzekania w sprawie I NKRS 99/23

oddala wnioski.

UZASADNIENIE

SSN P. K. (dalej: „wnioskodawca”) żądaniem z 10 kwietnia 2024 r. wniósł o wyłączenie go od rozpoznania sprawy I NKRS 99/23. Jako okoliczność uzasadniającą wyłączenie wskazano fakt, że Prezydium KRS publicznie zarzuciło wnioskodawcy naruszanie zasad etyki. Ponadto, w ocenie wnioskodawcy w świetle orzecznictwa TSUE i ETPCz Sąd Najwyższy z jego udziałem nie będzie zapewniać realizacji prawa do niezależnego i bezstronnego sądu powołanego mocą ustawy.

Ponowne żądanie wywiedziono 10 lutego 2026 r. Powielono w nim wcześniej powołane argumenty dodatkowo wskazując na uchwałę (stanowisko) KRS z 12

grudnia 2024 r. „w sprawie odmowy sprawowania wymiaru sprawiedliwości przez Sędziów Sądu Najwyższego: G. Ż., L. B., P. K.”. Podniesiono, że „z uwagi na fakt, że tego rodzaju stwierdzenie kierowane są przez organ kontrolowany do sędziego, który ma działanie tej instytucji kontrolować” za uzasadnione, w ocenie wnioskodawcy, można uznać wątpliwości co do zdolności SSN P. K. do zachowania obiektywizmu w ocenie KRS w obecnym składzie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wnioski SSN P. K. o wyłączenie go od orzekania w sprawie oznaczonej sygn. akt I NKRS 99/23 należało oddalić.

Zgodnie z brzmieniem art. 49 § 1 k.p.c. sąd wyłącza sędziego na jego żądanie lub na wniosek strony, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie. W orzecznictwie Sądu Najwyższego zaznacza się, że „instytucja wyłączenia sędziego, trwale związana z zasadą bezstronności i stanowiąca jeden z istotnych elementów niezawisłości, spełnia w procesie sądowym bardzo ważne funkcje; z jednej strony zapewnia obiektywizm orzekania oraz utwierdza społeczne zaufanie do sądu, z drugiej natomiast zwalnia sędziego od rozwiązywania trudnych konfliktów sumienia” (postanowienie Sądu Najwyższego z 15.03.2007 r., II CZ 13/07).

Wykładnia art. 49 § 1 k.p.c. daje podstawy do sformułowania dwóch przesłanek mających wpływ na uwzględnienie wniosku o wyłączenie sędziego. Po pierwsze, jest to obiektywna, a więc weryfikowalna, wątpliwość co do jego bezstronności występująca w okolicznościach konkretnej sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z 16 stycznia 2025 r., I ZO 188/24). Po drugie, wątpliwość ta powinna mieć charakter uzasadniony (postanowienie Sądu Najwyższego z 16 grudnia 2019 r., II CO 208/19). Podkreślić należy, że nie jest wystarczające subiektywne przekonanie wnioskodawcy o braku bezstronności sędziego, lecz niezbędne jest oparcie się na obiektywnych, racjonalnych i dających się zweryfikować okolicznościach przemawiających za wyłączeniem sędziego od rozpoznania sprawy. To na wnioskodawcy ciąży obowiązek wykazania wystąpienia

ad casum tych przesłanek (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 12 października 2020 r., III CO 49/20).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt analizowanej sprawy stwierdzić należy, że nie występują obiektywne i uzasadnione wątpliwości, które podważyłyby bezstronność SSN P. K. w rozpoznaniu sprawy oznaczonej sygnaturą akt I NKRS 99/23. Wywiedziony przez sędziego wniosek ma charakter abstrakcyjny i jako taki nie może zatem odnieść zamierzonego skutku. SSN P. K. w żądaniu swojego wyłączenia nie przedstawia odnoszących się do sprawy I NKRS 99/23 okoliczności, które świadczyć mogłyby o jego bezstronności. Wskazać przy tym należy, że stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa, na które powołuje się wnioskodawca, nie ma znaczenia w ocenianym przypadku. Wszak bowiem Krajowa Rada Sądownictwa nie jest uczestnikiem postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawie z odwołania od uchwały Rady w sprawie indywidualnej (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 1 lipca 2020 r., I NO 57/19; z 13 lutego 2026 r., I NKRS 80/24; 17 lutego 2026 r., I NKRS 54/24; z 27 lutego 2026 r., I NKRS 68/24 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z 4 grudnia 2019 r., I NO 136/19; 16 lutego 2022 r., I NKRS 129/21).

Odnosząc się argumentacji przedstawionej we wnioskach o wyłączenie podnieść należy, że w świetle aktualnie obowiązujących przepisów nie ma możliwości kwestionowania prawidłowości powołania sędziego przez Prezydenta RP (postanowienie Sądu Najwyższego z 28 listopada 2022 r., I NWW 130/21). Powołanie przez Prezydenta RP rozstrzyga w sposób definitywny kto jest sędzią (postanowienie Sądu Najwyższego z 8 lutego 2023 r., I NWW 191/21). Tak powołany sędzia jest prawidłowo umocowany do wykonywania czynności orzeczniczych.

Na koniec podnieść należy za Trybunałem Konstytucyjnym, że „organizacja władzy sądniczej, w tym ustanowienie odpowiednich gwarancji niezawisłości sędziów i bezstronności sądów należy wyłącznie do państwa członkowskiego. Niezawisłość i bezstronność sędziów nie jest dana raz na zawsze i nie jest związana w stopniu decydującym ze sposobem powoływania sędziów ani nawet z całym zestawem gwarancji ustrojowych, a przede wszystkim wynika z wewnętrznej uczciwości sędziego. Przywileje sędziowskie w państwach członkowskich są

nierozłącznie związane z wyjątkową odpowiedzialnością sędziego wobec swojego państwa i społeczeństwa. Dopiero w dalszej kolejności sędziowie krajowi mogą czuć się związani ideą europejskiej unii prawa (unii sędowniczej) i tylko w takim stopniu, w jakim nie skutkuje to kolizją z Konstytucją własnego państwa. Wprawdzie sędziowie polscy w postępowaniach przed polskimi sądami stosują także prawo UE, ale na podstawie polskiej Konstytucji, a nie na podstawie reguł tworzonych wbrew Konstytucji” (wyrok TK z 7 października 2021 r., K 3/21, OTK-A 2022, poz. 65).

Wobec powyższego, Sąd Najwyższy postanowił jak na wstępie.

MR

[r.g.]